

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Ponedeljek, 31. maj 2010 / 60 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začnajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo odlomka, vodeno ali samostojno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

Vodena interpretacija	Samostojna interpretacija

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačen zapis prečrtajte in napišite novega. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z nič (0) točkami. Osnutek interpretacije lahko napišete na konceptni list, vendar se ta pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

a) VODENA INTERPRETACIJA

CIRIL KOSMAČ, KRUH (odlomek)

Ciril Kosmač: V gaju življenja. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1989. 78–79.

»PRAVI KRUH«

Šel sem ga gledat. Okouinokou je ležal na gnili slami, oči je imel odprte, brado popolnoma osivelo, obraz izpit, zobje so mu izpadli in izza dlesen se mu je cedila sokrvica. Na njegove prsi je bil prislonejen majhen, lastovičjemu gnezdu podoben oprtnik – in desnica Okouinokoua je ležala med kosi zmrzlega trdega kruha.

Popoldne se je zbralo precej ljudi. Postopali so okrog koč, kadili slab tobak in modrovali, kakšna neki mora biti taka smrt in ali ga bodo pokopali v blagoslovljeno zemljo.

Proti večeru je prišla komisija. Z njo je prišel na »lice mesta« tudi pogrebec Ivanc, ki si je strokovnjaško ogledal mrliča, se grenko zakrohotal in rekel:

»Haha, kar poglejte ga: dvakrat na leto vidim kruh, ta ti pa ob kruhu umre. – Hja ... je pomolčal za hip, kakor bi zasledoval veliko misel: Že vidim: tudi kruh ni vse.«

Potem je posekal tri mlade, po tleh ukrivljene gabre, da bi naredil vlačje, »kajti kdo ga bo nosil, hudiča trapastega, iz teh grap«. Na vlačje je položil nekaj smrekovih vej in nanje polegel Okouinokoua.

»No, zdaj te moram pa še zvezati, drugače mi med potjo smukneš v kak grm po granato,« mu je rekel in odrezal dve močni leskovi trti ter ju opekel na ognju, da bi ju lažje zvil. S prvo mu je zvezal noge, drugo pa je pretaknil pod mrtvečevim hrptom skozi gabre in mu potem pokleknil na prsi, da bi ga močneje zategnil.

»Tako,« je zadovoljno rekel, ko mu je naredil na prsah velik voz, »zdaj pa imaš, privezan si 'okou in okou'.« Nato je krepko pritisnil čik, bziknil rjavo slino v sneg, zavlekel vlačje po kolniku in jih spustil po plazu v dolino.

Okouinokoua so pokopali z vsemi častmi, celo župnik se je dal pregovoriti in je opravil pogrebne molitve. Na spomlad so mu vaščani postavili hrastov križ. Ker niso vedeli pravega imena, so napisali nanj:

Tu počiva
OKOLI IN OKOLI
umrl ob kruhu za božič 1929

Okouinokou je v naši vasi še vedno živ. Kadar koli se kmetje srečajo in tarnajo, da pečejo kruh samo dvakrat na leto, tolažijo drug drugega:

»Le potrpi. Saj kruh tudi ni vse. Okouinokou je ob kruhu celo umrl.«

In pri teh besedah se nasmehnejo in zdi se mi, da je v tistem smehu skrito neko veliko spoznanje in hrepenenje po pravem kruhu.

In nemara je tudi »baron baronasti« kdaj potoval skozi našo vas in slišal zgodbo o življenju, ki ga je živel Okouinokou. Toda čemu? Podobni ljudje so živeli in živijo tudi drugje. Nekateri so s svojo smrtjo, drugi s svojim težkim življenjem razširili spoznanje, da je najhujši glad glad srca.

oprtnik – nar. (oprtni) koš

vlačje – nar. priprava iz skupaj zvezanih vej za spravljanje sena, stelje v dolino

kolnik – nar. kolovoz

glad – občutek potrebe po jedi; lakota

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite odnos vaščanov do glavne književne osebe; pri tem bodite pozorni na njeno nenavadno ime in soočenje vaščanov z njeno smrtjo. Katero življenjsko spoznanje je izrazil pripovedovalec? Odgovor utemeljite, tako da citirate del povedi.
- Povzemite ugotovitve in napišite svoje mnenje o odnosu med književnimi osebami. Ob primeru iz življenja presodite, kaj je »pravi kruh«, po katerem hrepenimo ljudje.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost.

b) SAMOSTOJNA INTERPRETACIJA

VINKO MÖDERNDORFER: NAJIN OTROK (odlomek)

Vinko Möderndorfer: Najin otrok. Čas kratke zgodbe: antologija slovenske kratke zgodbe. Ljubljana: Študentska založba, 1998. 132–133.

'Pri treh mesecih je otročiček že do konca izoblikovan; zdaj mora le še zrasti in se okrepiti.'

Knjiga je bila odprta in stavek v njej podčrtan z rdečim flomastrom. Ireni je šlo najbolj na živce, če si je v knjižnici sposodila knjigo in v njej našla podčrtane globokoumne misli. Bentila je čez takšne ljudi, ki so čakali po knjigah. Zdaj pa si je stavek – 'Pri treh mesecih je otročiček že do konca izoblikovan; zdaj mora le še zrasti in se okrepiti.' – podčrtala sama, na robu pa je naredila celo velik vprašaj in ga tudi dvakrat podčrtala. Knjiga je odprta ležala na mizi kar nekaj dni. Nalašč jo je puščala tam, da bi tudi jaz videl podčrtani stavek. Videl sem ga, prebral nekajkrat, toda nisem vedel, kaj mi hoče s tem povedati (vse, kar je naredila, je nekaj pomenilo – bila je punca, ki ni izgubljala časa s stvarmi, ki ničesar ne pomenijo). Potem je zvečer rekla, da bi raje spala na tleh. Tako kot včasih, na jogi modrocu, tam ob oknu. Rekla je, da ji je bilo všeč, ko je ponoči zaslišala klopotanje vode v radiatorski cevi, ki je tekla vzporedno z najinimi spečimi glavami; tam na tleh pod oknom ... Naslednji dan je dolgo ni bilo iz kopalnice. Barvala si je lase nazaj v rdeče. Potem je sedla za mizo in si z brisačo brisala glavo, mimogrede pogledala na uro nad štedilnikom in rekla:

»Splavit bom šla.«

Slutil sem, da se nekaj pripravlja. Nisem pa pričakoval tega. Udarilo me je iznenada. Izsesalo ves zrak iz pljuč. Vstal sem in šel kupit časopis. Stekel sem čez cesto in v trafiki na vogalu kupil jutranjik in nekaj revij. Na nasprotni strani je bila zelenica s klopami. Na klopci je sedelo mlado dekle, poleg nje je stal voziček. Pogledala je svojega otroka. Nasmehnila se mu je in ustnice so se premaknile v obliki ljubkujočih besed. Avtomobil je za mojim hrbotom jezno zatrobil. Stekel sem naprej. Pa po stopnicah navzgor. Odprl sem vrata v najino stanovanje in s praga zakričal: »Ne boš! Tega ne boš naredila!«

NAVODILA

Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite. Izberite problem oziroma prvino odlomka in ga/jo razložite. Razlago utemeljite s primerom iz odlomka. Povzemite ugotovitve in napišite svoje mnenje o problemu oziroma prvini v odlomku ter na splošno. Mnenje utemeljite s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

Prazna stran